

Simon kunta
Tekninen osasto
Ratatie 6
95200 Simo
simon.kunta@simo.fi

LAUSUNTO

31.8.2017

Dnro 411/2017

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto Leipiön tuulivoimapuiston laajennuksen yleiskaavasta

Viite: Lausuntopyyntö 26.6.2017

LEIPIÖN TUULIVOIMAPUISTON LAAJENNUKSEN YLEISKAAVA

Valmisteluaineisto

Tuuliwatti Oy suunnittelee tuulivoimantuotantoalueen laajennusta Simon Leipiössä. Mikäli laajennus-hanke toteutuu, Leipiön alueelle rakennettaisiin 28 tuulivoimalaa lisää eli alueella olisi lopulta yhteensä 45 tuulivoimalaa. Tällä hetkellä kaavoitettuna ja toiminnassa on yhteensä 17 voimalaa.

Kaava sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu eloporumäärä on 2000 ja poronomistajia oli 68 poronhoitovuonna 2013–2014. Kaava sijoittuu paliskunnan lounaisosaan, poron- jen syys- ja talvilaidunalueelle, lähelle kesälaitumia ja vasoma-alueita. Paliskunnan alueelle sijoittuu ennestään myös muita tuulipuistoja.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoitolaissa (PHL 848/1990, 3§) säädetään poronhoidolle vapaa laidunnusoikeus maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta. Lain 53 § velvoittaa viranomaisen neuvottelemaan asianosaisen palis- kunnan kanssa valtion maita koskevien hankkeiden yhteydessä, mikäli ne vaikuttavat olennaisesti po- ronhoidon harjoittamiseen. Kaava-alueesta osa sijoittuu valtion maille ja neuvotteluiden päivämäärä on sovittu. Vaikka alue ei olisikaan valtion mailla, on poronhoitolain mukaisten neuvotteluiden tyyppisiä neuvotteluita käyty hankkeissa, sillä ne on todettu hyväksi osallistamisen ja vuorovaikutuksen välineiksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää turvaavat myös poronhoidon alueidenkäyttöllisiä edel- lytyksiä.

Alueella voimassa olevan Länsi-Lapin maakuntakaavan yleismääräyksen mukaan ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäyttölliset toiminta- ja kehittä- misedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava

huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.” Maakuntakaavaan merkittyä tv1-aluetta, jolle kaava pieneltä osaltaan sijoittuu, koskee kaavamääräys: ”Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset”.

Kaavan vaikutukset poronhoitoon

Kaava laaditaan MRL 77 a § mukaisena oikeusvaikutteisena yleiskaavana, jota voidaan käyttää kaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennuslupien myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla. Kaavassa osoitetaan maa- ja metsätalousvaltainen alue (M-1) sekä sen alueelle tuulivoimaloiden alueet (tv-1), sekä mm. luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita, muinaismuistoalueita ja -kohteita.

Kaavan mukainen hanke yhdessä aiemmin rakennettujen voimaloiden kanssa tulee olemaan jo varsin laaja. Toiminnan vaikutukset on arvioitu YVA-menettelyssä. Paliskuntain yhdistys on lausunut siitä aiemmin. Hanke tulee viemään porolaitumia sekä suoraan että epäsuorasti ja aiheuttamaan vaikutuksia porojen laiduntamiseen ja poronhoitotoimintaan. Kaavan pohjoisimmat voimalat sijoittuvat kesäajan laidunkiertoreitille, jolloin porojen laidunkierto häiriytyy tai katkeaa. Porojen siirtyminen ei-toivotuille alueille (lähinnä viljelykset) lisääntyy ja paliskunnan kustannukset kasvavat, sillä se joutuu estämään entistä enemmän porojen aiheuttamia vahinkoja. Poronhoidon täysipainoisen toiminnan jatkuminen Isosydänmaan paliskunnan eteläisellä alueella tämän kyseessä olevan ja muiden tuulipuistohankkeiden ja ihmistoiminnan yhteisvaikutuksesta on epävarmaa. Paliskunnalla on kuitenkin alueella voimassa poronhoitolain määrittelemä, pysyväksi oikeudeksi tarkoitettu porojen laidunnusoikeus eikä sitä voida myydä tai ottaa pois.

Kaavamerkinnät ja -määräykset

Kaavaa on muutettu edellisen valmisteluvaiheen nähtävillä olon jälkeen niin, että aiemmin kartalla osoitettu M-2 -alue on poistettu kaava-alueen pohjoisosasta. Osayleiskaavan alueelle sijoittuu näin ollen enää vain pieni osa Länsi-Lapin maakuntakaavaan merkitystä tuulivoimaloiden suunnitteluun soveltuvasta alueesta (tv1), kun aiemmin se oli sisällytetty kaava-alueeseen M-2 -alueena. M-2 -alueen osoittaminen oli poronhoidon näkökulmasta positiivista, sillä se olisi varmistanut, ettei tuulivoimapuisto enää laajene tai ettei kokonaan uutta tuulipuistoa perusteta näille tärkeille porolaitumille ja poronhoidon toiminta-alueille. Paliskuntain yhdistys katsoo, että tällä hetkellä maakuntakaava ei ole riittävällä tavalla ohjeena osayleiskaavaa laadittaessa (MRL 32 §) vaan maakuntakaavan tv1-alue olisi tullut sisällyttää kaava-alueeseen M-alueena.

M-1 -alueelle saa määräyksen mukaan sijoittaa vähäistä porotaloutta palvelevaa rakentamista vähintään 250 metrin etäisyydelle tuulivoimaloista. Tämä on tärkeää, sillä poronhoitoon kohdistuvien vaikutusten vuoksi voi tulla tarvetta uusille aitarakenteille.

Kaavassa on Länsi-Lapin maakuntakaavan yleismääräystä ja VAT:a noudatteleva yleismääräys:

Alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Kaavamääräys on hyvä ja tarpeellinen. Määräystä on syytä avata kaavaselostuksessa, jotta ymmärretään mitä toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaaminen tässä tapauksessa tuulivoimayhtiöltä edellyttää. Toimintaedellytysten turvaaminen tarkoittaa käytännössä yhtiön ja paliskunnan välisen yhteistyön jatkamista, vaikutusten seuranta ja laidunalan menetyksen, lisätyön sekä muiden haittojen korvaamista paliskunnalle täysimääräisesti. Haitallisia vaikutuksia voi lieventää myös muuten. Paliskunnan toiminnan jatkuminen alueella mahdollisimman häiriöttömästi tulee taata. Neuvotteluita Isosydänmaan paliskunnan ja Tuulivatti Oy:n välillä on välttämätöntä jatkaa ja tehdä sopimus korvauksista ja toiminta-ajan menettelytavoista ennen kaavan hyväksymistä.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao